

שיעור מספר 7
6 - 12 מאי

מנהיגות משרתת

שבת אחר הצהריים

קראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור שבת השבועי: 1 פטרוס 5:1-10, מעשי השליחים 6:1-6, ירמיהו 10:21, מתי 28:24-20, משלי 3:24, התגלות 12:7-9.

פסוק לשינון: "הַשְּׁלִיכוּ עֲלֵינוּ כָּל יְהַבְבְּכֶם, כִּי הוּא דוֹאֵג לָכֶם." 1 פטרוס 5:7

מחקרים של קהילות גדלות כמעט תמיד מצביעים על החשיבות של מנהיגות יעילה. מנהיגות זו לוקחת את החזון שלה מאלוהים ודברו, ומספקת הזדמנות לכל הקהילה לממש את המתנות הרוחניות שלהם במרדף אחרי משלח הבשורה. אך מנהיגות הקהילה מאוד מאתגרת. מתנדבים, שנותנים מזמנם על אף היותם עסוקים, מריצים קהילות במידה רבה. חברי קהילה יכולים "להצביע עם רגליהם" אם לא יכולים להשתתף כאשר קורה משהו ולא יכולים לתמוך בו. יתר על כן, מנהיג משיחי מועיל חייב גם להיות רוחני מאוד. ואל עלינו לשכוח שכיפא כותב לקהילות שחוו רדיפות. לעיתים, מנהיג הקהילה פגיע. אז מי באמת מצויד למשימה זו?

ב-1 פטרוס 10:1-5. כיפא עוסק בעניין הנהגת הקהילה בשלב מקומי. בפסוקים אלו, הוא כותב על מאפיינים מיוחדים הדרושים לא רק למנהיגים מקומיים, אך גם לחברי הקהילה. מילותיו רלוונטיות לנו כיום כשם שהם היו רלוונטיות בזמננו..

* למדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה-13 במאי.

הזקנים בקהילה הראשונה

קראו את הפסוקים הבאים: מעשי השליחים 6:1-6, 14:23, 15:6, 1 טימותיטוס 5:17, 1 פטרוס 2:5. אלו מבטים פסוקים אלו נותנים לגבי האתגרים הניצבים בפני הקהילה הקדומה והתפקיד של המנהיגים שלה?

קבוצה גדולה של אנשים שנעשו מאמינים והתחברו לקהילה הייתה ברכה גדולה מאלוהים. אך, לפי הניסיון שהקהילה הקדומה מראה, גדילה מהירה יכולה לגרום לבעיות.

למשל, מעשי השליחים פרקים 5-1 מסכמים את ההנהגה של רוח הקודש והחזרת התשובה של הרבה אנשים לדת המשיחית. מעשי השליחים 6:1-6 מראה את התוצאה: הקבוצה נהייתה גדולה מידי להנהגה שהייתה, והיו צריכים לארגן אותה כדי לנהל את הפעילויות היומיומיות של הקהילה.

הנושא שהביא חולשה במבנה הארגוני בראש הייתה תלונה על אפליה. הקבוצה דוברת יוונית קבלה על כך שאלמנות הקבוצה בחלוקת המזון היומית הוזנחו. בתגובה, קבוצת אנשים - השמשים - מונו במיוחד כדי לסייע לשנים-עשר התלמידים בניהול משאבי הקהילה.

רוח הקודש הוביל את הקהילה הראשונה בדרך מיוחדת במינה. אך אפילו אז היה צורך לארגן מבנה קהילתי. קבוצת מפתח חשובה שהקהילה הראשונה הייתה זקוקה לה הייתה זקני הקהילה, שהיו בכל הקהילות המקומיות. למעשה, מינוי הזקנים להנהגת קבוצות חדשות של מאמינים היה משהו ששאלו השליח וברנבא עשו כשהלכו למקומות שעדיין לא שמעו על ישוע (מעשי השליחים 14:23).

לזקנים היו תפקידים שונים במשיחות החלוציות. כמנהיגי קהילתם המקומית, מידי פעם הם היו מורים ולימדו מאמינים חדשים. הם הטיפו, והם שמרו שהדברים הנחוצים יעשו לרווחת הקהילה (מעשי השליחים 6:15, 1 טימותיאוס 5:17, 1 פטרוס 2:5).

מה הם כמה דרכים שתוכלו ללמוד לעבוד טוב יותר עם המנהיגים בקהילה המקומית שלכם, אפילו כאשר אתם לא מסכים עם כמה דברים?

הזקנים

קראו 1 פטרוס 4:1-5. אלו עמדות צריכים המנהיגים להביא לתפקידים שלהם בקהילה? כיצד נוכל ליישם את העקרונות האלה, ללא תלות בתפקידנו?

שמעון כיפא מתחיל את הנחיותיו לזקנים באומרו שהוא עצמו זקן עמית. הוא מציין שני דברים על עצמו: הוא עד לסבלות המשיח, והוא מצפה שיהיה לו חלק בתפארת ישוע לכשתתגלה. בכך, כיפא מבהיר את המאפיין הראשון שצריך להימצא בזקן קהילה: על הזקן להבין את חשיבות סבל ישוע בעבורנו, ואיזו תקווה כבירה הוא מציע לנו. כיפא מדמה את תפקיד הזקן לרועה הנוהג את צאנו של האל. עצם העובדה שהוא מדמה את הקהילה לצאן, עולה כי, כצאן, הם צריכים רועה מכיוון שהם יכולים ללכת לאיבוד. לכן, הם צריכים את הרועה כדי שינהיג אותם בחזרה לקבוצה ולעזור להם לעבוד בהרמוניה איתם. על הזקן גם לפעול כמופת של ענווה וכמודל עבור התנהגותם של המאמינים.

איזו אזהרה אנו מוצאים בפסוקים הבאים לרועים? ירמיה 21:10, יחזקאל 10:8-34, זכריה 11:17?

תפקיד חשוב של הנהגה משיחית זה לעבוד עם האנשים בקהילה בסבלנות, כפי שרועים רועים את צאנם. על הזקנים לאחד אותם להלל ולבשר את הבשורה של ישוע שצריכים להכיר אותו ואת ישועתו.

כיפא גם אומר שעל הזקנים להתאמן בפיקוח רצוני ולא תחת כפיה. לא תמיד קל למצוא אנשים המוכנים לשאת באתגרים של הנהלת הקהילה. זה בולט במיוחד סביבות זמן ועדת המינויים. כדי שקהילה תפעל בצורה טובה, ישנם תפקידים ברורים שצריכים להתקיים. ישנם סיבות שבגללם אנשים לא רוצים לקחת תפקידים ניהוליים בקהילה. כמה תפקידים מצריכים השקעה רבה של זמן, ואנשים שיכולים להתאים לתפקיד כזה כבר עמוסים עם מחויבויות אחרות. אחרים יכולים להרגיש שהם לא מספיק מוכנים בשביל לקחת תפקידים. אך כיפא מדגיש, שאם התבקשנו, עלינו לענות ברצון ולקחת חלק בניהול הקהילה אם המצב מאפשר לנו זאת.

מנהיגות משרתת

קרא 1 פטרוס 5:3 ומתי 28-24:20. איזה עקרון מכריע של מנהיגות משיחית אנו יכולים למצוא בפסוקים אלו?

ביוונית, מילת המפתח ב-1 פטרוס 5:3 היא katarurieuontes. אותה מילה גם נמצאת במתי 25:20 ומשמעותה "למשול" או "לשלוט" על מישהו. כך, ההנחיה הניתנת לזקנים ב-1 פטרוס 5:3 יכולה להיות מתורגמת כ"אל תמשלו על מי שמתחתכם", ומשקפים את המילים של ישוע במתי 25:20.

מתי 23:20-20 נותן את הקונטקסט למילות ישוע במתי 28-24:20. אם יעקב ויוחנן התקרבה לישוע עם בקשה, שכאשר ישוע יחזור עם מלכותו, בן אחד ישב לימינו ובן אחר לשמאלו.

ישוע הגיב בעדינות וברגישות; הוא לא הוכיח את יוחנן ויעקב על אנוכיותם, על שביקשו לעצמם מקום רם יותר מיתר תלמידיו. הוא קרא את לבם וידע את עומק אהבתם אליו. אהבתם לא הייתה אך ורק חיבה אנושית; על אף שהוכתמה בגשמיותם, היא נבעה ממעיין אהבתו הגואלת. הוא לא יגער בהם, אלא יחדד ויעמיק את הבנתם (אלן. ג'. ווייט, חמדת הדורות פרק 60 "חוקת המלכות החדשה").

ישוע מסביר שעמדת כבוד זו, רק האב מעניק, ולא הוא. ואז הוא מסביר שההבדל המהותי בין מלכותו ומלכות גויים אחרים זה סוג המנהיג שיצא במלכותו. אלה שירצו להנהיג במלכות שישוע הוא המלך, חייבים לשרת, מכיוון שהמנהיגים במלכות ישוע יהיו כישוע. "כִּשְׁם שֶׁבֶן הָאָדָם לֹא בָא כְּדֵי שְׂיִשְׁרְתוּהוּ אֶלָּא כְּדֵי לְשָׂרְתָהּ וְלָתֵת אֶת נַפְשׁוֹ כִּפְרָ בְעַד רַבִּים" (מתי 28:20).

ובכך, כיפא קורא למנהיגי הקהילה לאותו אידאל: הכניעה וההתכחשות העצמית שרואים בישוע, הכרחי שתשתקף גם בהם.

קרא באיגרת אל הפיליפים 8-4:2. כיצד דברי שאול השליח בפסוקים אלה מקבילים למה שכיפא כתב? יתרה מכך, כיצד נוכל לעשות את הדברים שאנו קוראים עליהם בפסוקים אלה?

לבושים בענווה

החברה הייתה בעלת רבדים שונים מאוד בעת העתיקה, בעולם שבו חי כיפא. לאליטה השולטת היה מה שהיום מכונה "נוכחות מצווה". סביבם היו מקובצים אנשים בדרגה נמוכה יותר, ובתחתית הסולם החברתי היו העבדים. ענווה הייתה ההתנהגות ההולמת של אלו שהיו בדרגות נמוכות יותר כלפי אנשים מדרגה גבוהה יותר. המילה היוונית לענווה מכלילה את המושג של "נחות" "חסר חשיבות" "חלש" "רש". מילה זו מתארת אנשים ללא מעמד וכוח בחברה. בעולם מחוץ ליהדות ולנצרות, המילה ענו התקשרה לאנשים במעמד נמוך, ולהתנהג בענווה לא בהכרח היה שבח כהתנהגות מתאימה לאנשים חופשיים.

קרא 1 פטרוס 5:7-5. בהקשר לזמן ולמקום שבו הם חיו, מה כל כך יוצא דופן לגבי מה שכיפא כותב בפסוקים אלו?

בכתובים, ענוה ניראת באור שונה מהדרך שהיא ניראת בזמן ובתרבות בה כיפא היה חי. כיפא ציטט את משלי 34: 3 מתנ"ך תרגום השבעים (תרגום התנ"ך ביוונית), פסוק שגם מצוטט באיגרת יעקב 6: 4. בברית הישנה, חלק ממעשה ידיו של ה' בהיסטוריה זה להשפיל את הרמים (ישעיה 11: 13, 9: 23, איוב 11: 40).

הגישה הנכונה שלנו לאלוהים היא בענווה. **"הִשְׁפִּילוּ עַצְמְכֶם תַּחַת יַד אֱלֹהִים הַחֲזָקָה, לְמַעַן יְרוֹמְם אֱתָכֶם בְּעֵתוֹ. הִשְׁפִּילוּ עַצְמְכֶם תַּחַת יַד אֱלֹהִים הַחֲזָקָה, לְמַעַן יְרוֹמְם אֱתָכֶם בְּעֵתוֹ"** (1 פטרוס 5: 6). ענווה, במקום גאווה, צריכה לאפיין את הקשרים של המאמין, לא רק עם אלוהים, אלא גם זה עם זה (1 פטרוס 5: 5).

מאמינים, ואף מנהיגים משיחיים, מודעים לכך שהם חוטאים שנושעו באמצעות חסד ה'. במובן חשוב זה, כולנו שווים, ועלינו להשפיל את עצמנו מול המשיח. הענווה הזו צריכה להשתקף ביחסינו עם אחרים, במיוחד עם מי שתחת אחריותנו. כמובן, כל אחד יכול להשפיל את עצמו מול אלוהים, בורא שמים וארץ. וגם, קל יותר להשפיל את עצמנו מול אנשים בעלי שררה שמעלינו, ובמעמד "גבוה" יותר משלנו. המבחן האמיתי מגיע כאשר אנו נוהגים בענווה עם אלה ש"תחתנו", לאלה שאין להם שום כוח עלינו. זו הענווה שכיפא מדבר עליה כאן.

מה קורבן המשיח על הצלב מייצג שתמיד צריך לעזור לנו להיות ענווים?

כאריה שואג

כפי שכבר ראינו, כיפא כתב על נושא הרדיפה. נושא העימות הגדול לא היה רק תאולוגיה תיאורתית לקוראיו; הם חוו את זה בצורה שהרבה מאיתנו לא חוו, לפחות לא עכשיו (בתקופה בה אנו חיים היום).

קרא 1 פטרוס 5:8-10 והתגלות 9-12:7. מה פסוקים אלו מלמדים אותנו לגבי מקור הרוע ועבודת השטן בעולם?

ספר ההתגלות מגלה שלמשיחיים יש חלק בקרב הקוסמי בין כוחות הטוב ולבין כוחות הרשע. בהתגלות, ישוע מנהיג את כוחות הטוב, שהוא דבר אלוהים, מלך המלכים ואדון האדונים (התגלות 13,16:19). כוחות הרשע מונחים על ידי השטן, המתואר כתנין (ראה התגלות 7-9:12, 7,8:20). למרות שכלי התקשורת ההמוניים ואפילו כמה ארגונים וקהילות משיחיות דוחים את מציאות קיומו של השטן, האמת היא שהוא ישות חזקה מאוד ושיש לו רק כוונות רעות כלפינו. אך, הבשורות הטובות הן שהשטן יושמד בסוף (התגלות 9,10:20).

כיפא אינו מפחית בדברו את הסכנה אותה השטן מייצג. כמו אריה שואג, השטן שוחר לטרף ומחפש להשמיד את כל מי שרק יוכל (1 פטרוס 5:8). כיפא אומר, גם, שהמאמינים יכולים לראות את כוח השטן בסבלם שלהם. אך, הסבל יסתיים בתפארת (עד 1 פטרוס 5:10).

קראו את 1 פטרוס 5:10 פעם נוספת. מה כיפא אומר לנו שם?

למרות שאין אנו יודעים במדויק את טבע צרותיהם, ניתן לראות את התקווה שכיפא מפגין. כן, השטן אמיתי. הקרב אמיתי, וסיבלנו אמיתי. אך "אלהי פל חסד" ניצח את השטן. אז, מה שאנו סובלים, אם נישאר נאמנים - אפילו עד מוות (אל העברים 11:13-16) - הניצחון מובטח - הודות לישוע.

כיצד נדע להחזיק באמונה, להחזיק מעמד עד הסוף, ויהי מה?

נקודות למחשבה

דוגמה מופלאה של המנהיגות המשרתת של ישוע היא התנהגותו בסעודת הפסח האחרונה שלו. בזמן הזה, ישוע היה מודע לחלוטין מי הוא היה (בן אלוהים) ושהוא יחזור אל אביו בקרוב (יוחנן 1: 13). אחרי הסעודה הוא שטף את רגלי תלמידיו. אחרי כן אמר, "לִכֵּן אִם אֲנִי, הָאֲדוֹן וְהַמּוֹרֶה, רָחַצְתִּי אֶת רַגְלֵיכֶם, גַּם אַתֶּם חַיְבִים לְרַחֵץ זֶה אֶת רַגְלֵי זֶה, כִּי מִזֶּפֶת נִתְתִּי לָכֶם פְּדִי שֶׁתַּעֲשׂוּ גַם אַתֶּם כָּמוֹ שֶׁעָשִׂיתִי לָכֶם" (יוחנן 13: 14, 15). כל פעם שחסידי ישוע רוחצים את רגלי השני, הם לא רק מעלים מחדש את הסצנה הזו; הם מזכירים אחד לשני שכדי להיות מנהיגים בממלכות אלוהים, עלינו להיות משרתים. ללא ספק, למשך שארית ימיהם, במיוחד אחרי שהבינו טוב יותר מי ישוע באמת היה, התלמידים זכרו את המעשה הענו הזה מצד רבם. ללא ספק, גם, היה בראשו של כיפא כאשר הוא קרא לזקני הקהילה לא לשלוט על אחרים אלא ל"חגור נמיכות רוח."

"כאשר המשיח הסכים לבוא בדמות אדם, הוא ביטא ענווה שהפליאה את הבריאה השמימית עצמה. ההסכמה ללבוש בשר לא הייתה השפלה אימלא הדר קיומו הקודם. עלינו לחדד את תפיסתנו והבנתנו שהמשיח הניח בצד את גלימתו המלכותית, כתר מלכותו, פיקודו העליון, ועטה על אלוהותו את טבעו האנושי, כדי למצוא את האדם היכן שהיה, ויביא למשפחה האנושית את הכוח המוסרי להפוך לבנים ובנות של אלוהים. "הענווה ונמיכות הרוח שאפיינו את חייו של המשיח יתגלם בחייהם ואופיהם של אלה אשר התהלכו 'כְּדֶרֶךְ שֶׁהִתְהַלֵּךְ יֵשׁוּעַ'" (Ellen G. White, Sons and Daughters 14)

(of God, p. 81)

שאלות לדיון:

1. ישוע התחיל את שרותו בעימות עם השטן. בחולשתו שנבעה מארבעים ימים של צום, הוא היה מסוגל לעמוד בפני ניסיונות השטן כאשר הוא מצטט מהכתובים (מתי 4: 1-11, מרקוס 1: 12, 13, לוקס 4: 1-13). מה זה אומר לנו על כיצד גם אנחנו נוכל לעמוד בפני השטן בחיינו?
2. מהן כמה דוגמאות של ענווה אמיתית שיכולתם לראות אצל אחרים? מה תוכלו ללמוד מדוגמאות אלו?
3. ענו לשאלה הבאה בכיתה: חוץ מהפסוקים שכיפא לימד לשבוע הזה, מהן כמה תכונות של מנהיג משיחי טוב? כיצד תכונות אלו יכולות לחפוף עם תכונות טובות במנהיגים חילונים? כיצד הן שונות?
4. איך תענה לטענה שהשטן לא אמיתי אלא רק סמל לרע הנמצא בטבע האנושי? בייחוד באהבה של אלו שאיננו באמת מחבבים?